

Александрович. И добавил: "Крест свой всем дано нести. Да всем под силу уверовать в это".

Вечерело. Таёжный распадок вдохнул душную супесь сумеречного ветра. Нежно подёрнул замысловатые колечки тумана над тёмной речкой, ласкающей замшелую седину прибрежных валунов. Рывком спешно посеребрила на ветвях деревьев согнанную за день нервы и осторожную паутину. Тёмное душистое покрывало наступало ночью неслышной и освежающей поволокой успокаивало угломятённый дневной жарой лес. Он словно замер, на мгновение затих и благодушно зашептал неповторяемую и загадочную, ведомую только ему тайну и добрую сказку.

СЫСОВА РАИСА ПЕТРОВНА

Сысова Раиса Петровна Хангалас улуунун Өктем нэһилигэр 1953 сыллаахха төрөөбүтэ. Саха государственнай университетин төрүт культура салаатын бүтэрбитэ. Айар үлэнэн 1994 сыллаахтан дьарыктанар. Бастагы хомурунньугун 1999 сыллаахха, оскуола 125 сылыгар анаан бэлэмнээбитэ. Суруйуулары "Хангалас" хаһыакка бэчээтэммиттэрэ. Өктемнөөбү гимназияга үлэлиэбиттэн эдэр корреспонденттары уһуйбута. Кинилэр "Косил" хаһыакка, "Чуораанчык" сурунаалга бэчээтэммиттэрэ 2003 с. 50 сааһын бэлиэтээн, "Айар дьобур алгыһа" диэн айар нэһэтигэр анаан хоһоонорун хомурунньуктарын чаапав сэлиэннээ олохтоох автордарын хомурунньуктарын дьарыкта. 2008 с. "Өлүөнэ кыраайа" форум көмөгүнэн үһсү хомурунньуга "Мин ырыам - мин дьылдам" тахсар. Хоһоонноро "Чолбон" сурунаалга бэчээтэммиттэрэ. "Хангалас" хаһыат общественай корреспондента, үлэ ветерана, нэһилиэк Сэбиэтин депутата.

Биһиги оскуолабыт

Хангалас сиригэр
Хаалыаҕа үйэлэргэ
Өктемгө төрүтэммит
Өркөн өй уйата.
Бигэ билии биһигэ -
Биһиги оскуолабыт.
Бу манна олохтонно
Үөрэх үрдүк аартыга,
Бу манна үмүрүстүлэр
Үгүс сиртэн мустаннар
Үөрэх үрдүк чыпчалыгар
Үктэнэргэ уһуйулла.

Үөрэммит ыччаттарбыт
Тэлиэхтэрэ киэн суолу,
Тэлиэхтэрэ тэлэйһиэн

Төннүөхтэрэ кынагтанан
Төрөөбүт сирдеригэр
Төлөрүйбэт түөрэхтэнэн,
Солбуллубат сорукутанан.
Үйэлэргэ өлбөөдүйбэт
Өркөн өй еспөг күүһэ-
Үөрэххэ дьулуур бүппэг,
Чыпчаалларга таланыы.
Таптыыр идэни баһылаан
Умсулҕаннаах айар улэ,
Оскуолабыт тула түмсүн,
Кэскилбитин кэнэтин!

Талааны таһаарын!

Талаан тахсар тапталан
Таба көрөн тардыһыттан,
Таптыыр дьарыгы баһылыртан.
Дьобур чочуллар дьулууртан
Дьаныһан туран дьарыктаныттан,
Тохтообокко толорууттан.
Саһа сайдар үөрүүттэн,
Саһаны саһалыыр бабагтан,
Сайды суолун булууттан.
Талааны таба таяаны,
Таптал кылын таарыйыы,
Тахсарыгар көмөлөһүү!
Иэйини инэрин истинник,
Үөрүүнү үксэтин үлүскэнник,
Үтүөнү өйөөрүн өрүүтүн.
Талба талааны тайаммыт
Таба суолга таһаарбыт
Таһаарыһылаах үлэбит
Тахсан истин, табыллынын,
Таба көрөн бэлиэтэннин,
Талба талаан табыстын,
Дьикти дьобур сөхтөрдүн.
Айар-тутар үлэлэргэ
Алгыс курдук кыттыһын!

Сүгүрүйэбин сүдү күүскэ

Сүгүрүйэбин сүдү күүскэ
Норуоту биир тыынна түмөр
Ыйар, сирдиир ытык дьонго!
Бары биир ыгыыл күүс буолан
Барытын кыайар туругар
Өйөһөр, өйдөһөр үтүө быһыыга
Өлбөт-сүппэг норуот үгэллэгэр
Өр сылларга өйдөбүл онгостон,
Өйгө-сүрэххэ инэрэн,
Көлөр кэмнэргэ кэриэс тынан
Көнчээригэ кэпсэхпит,
Төрүүр ыччакка тиердихпит!

Хатыламматын хаһан да
Хааннаах сэрии!

Сир үрдүттэн симэлийдин
Сидьин, быһыы, сэрии содула
Өрөгөйдөөтүн өрүү - эйэ!

Сэрии кэминээфи сэргэ

Сэлиэннэ кытытыгар
Сэмнэллэн тураахтыыр эбит
Сэрии кэминээфи сэргэ.
Сэрэнэн сэргэстэһэ турдум,
Сэмээр сэргии көрдүм.
Сэргээн, истин, сэгэрдээр
Сэргэ тугу сөһөргиир?
Кини тугу санагар,
Хайа кэми кэпсирий?
Сэһэргиир эбит сэрии кэмин.
Сэймэктэһэр сэриигэ
Сэлиэннэ дьоно мустаннар
Агаарбыттар уоллаттарын
Ытык иэстэрин толорорго,
Ыраах сиргэ агтанарга.
Хаарыан дьоннорун хааларан
Аттаммыттар кый ыраах сиргэ

ТАПЫЕВ Виктор Григорьевич

Тапыев Виктор Григорьевич 1944
сыллаахха агырдыах быйын 4 күнүгэр III
Маалтааны нэһилиэгин Дьахтар Унуоба
сайылыгар төрөөбүтэ.
Бөгөл, Холболоох, Ой оскуолатыгар
үөрэммитэ. 1964 с. Покровской орто
оскуолатын бүтэрбигэ.

1964-1967 с.с. Тийхэй акыйаан
муоратаабы авиациятыгар сулууспалаабыта.
1973 с. СГУ бүтэрэн нуучча тылын уонна
литератураны уччутала, филолог
идлэммитэ. 173-1977 с.с. Ой оскуолатыгар учууталаабыта. Салгы
үөрэх салаатыгар инспектордаабыта, оройун сэбиэтин тэрийэр
салаатыгар сэбиэдиссэйдэбитэ, дыяланы дьаһайааччынан
үлэлээбитэ. 1991 с. "Өлүөнэ очуостара" уонна "Ханалас" хаһыакка
үлэлиир.

III Маалтааны нэһилиэгин уонна кооперативнай эргин
историяларын кинигэлэрин хомуйан онорбута.
Кэргэнэ Тапыева Т. И. кооперативнай эргин улустаабы сойууһун
сэбиэтин председателэ. Кыһа Юлия - юрист, үс оролоох. Уола
Евгений врач, И. Сеченов аатынан академия аспирана.
Тапыев В. Г. РСФСР үөрэриитин, СР бэчээгин туйгуна, Россия
журналистарын сойууһун чилиэнэ, үлэ уонна профсоюз ветерана.

Эркээни тулунан ырыа

Собуруу Ытык хайа
Тэллэбиттэн гэнийбит,
Куллагы үрэх аана
Кытылыттан кэнээбит.

Хос ырыата:
Улуууйар хочобут,
Күндөлэс Эркээнибит,
Таптыыр үтүө дойдубут,
Дьобун-мааны бар дьоммут.

Кырыгыстаах, уогтаах сэриигэ.
Харахтарыгар хатаммыгар
Далбаатыгы хаалбыт дьонноро,
Ыраахха дьизри көстөрө
Сэриигэ агаарбыт сэргэлэрэ...
Кэлбигэ кэтэспит кэмнэрэ,
Үүммүтэ Кыайыы күнэ,
Көрсүбүттэрэ сэргэ тула
Кыайыы ыһыабын уруйдуу.
Өлбөөрбөт өйдөбүл буолан,
Дьон сүрэхин сөнүөрдэ,
Сэрии кэммин санагар
Сэмнэйбит эргэ сэргэ.

Өбүгэ сирэ-уога,
Улуу эбэ кыгыла,